

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ટાટાનગર ફાઉન્ડ્રી કંપની

વિરુદ્ધ

તેમના કામદારો

[ન્યાયમૂર્તિઓ પી. બી. ગજેન્દ્રગડકર, એ. કે. સરકાર અને કે. એન. વાંચૂ]

ઔદ્યોગિક વિવાદ-વળતર-વૈધાનિક વળતર-જ્યારે વાજબી હોય ત્યારે અને જ્યારે દુર્ભાવનાપૂર્ણ હોય ત્યારે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તપાસનો અવકાશ-ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ (૧૪/૧૯૪૭), કલમ ૨(કેકેકે), ૨૫સી.

અપીલકર્તાની પોતાની ફેક્ટરી જમશેદપુરમાં છે.તે કહેવાતા કારખાનામાં કાસ્ટ આયર્ન સ્લીપર્સ, પાઈપો વગેરેનું ઉત્પાદન કરે છે.સ્લીપર્સના ઉત્પાદન માટે મુખ્યત્વે જરૂરી કાચો માલ પિગ આયર્ન, કોક, ચૂનાના પથ્થરો અને મોલ્ડિંગ રેતી છે.રેલવે બોર્ડ સ્લીપર્સનો એકમાત્ર ખરીદદાર છે, અને સ્લીપર્સ

માત્ર ઉપરોક્ત બોર્ડના ઓર્ડરની પ્રાપ્તિ પર જ બનાવવામાં આવે છે, અન્યથા નહીં. ૧૯૫૯માં કાચા માલને સુરક્ષિત કરવાના તેના શ્રેષ્ઠ પ્રયાસો છતાં, અપીલકર્તા તેને સુરક્ષિત કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યો હતો. જેમ જેમ અપીલકર્તાને જાણવા મળ્યું કે સ્લીપરનું ઉત્પાદન ચાલુ રાખી શકાતું નથી, તેણે નોટિસ જારી કરી અને સ્લીપર ફેક્ટરીના કામદારોને છૂટા કરી દીધા. આ છટાણી ૧૫ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૯થી ૧૧ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૬૦ સુધી ચાલુ રહી હતી. ૧૨ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૬૦ના રોજ, અપીલકર્તાએ સ્લીપર ફાઉન્ડ્રી વિભાગ બંધ કર્યો અને છટાણીની નોટિસ જારી કરી. છટાણી કરાચેલા કામદારોને વળતર પણ ચૂકવવામાં આવ્યું હતું. અપીલકર્તાએ ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ની કલમ ૨૫સી દ્વારા નિર્ધારિત લે-ઓફ સમયગાળા માટે પ્રતિવાદીઓને વૈધાનિક વળતર ચૂકવ્યું હતું. જો કે, પ્રતિવાદીઓએ દલીલ કરી હતી કે છટાણી વાજબી ન હતી, પક્ષકારો વચ્ચેના વિવાદને બિહાર સરકાર દ્વારા ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલને ચુકાદા માટે મોકલવામાં આવ્યો હતો. ટ્રિબ્યુનલને જાણવા મળ્યું હતું કે અપીલકર્તા સંબંધિત સમયે નાણાકીય મુશ્કેલીમાં હતો, અપીલકર્તા કોઈ દુર્ભાવનાપૂર્ણ ઇરાદાથી પ્રેરિત ન હતો અને છટાણી કોઈ ખોટા હેતુથી ન હતી. જો કે, તેમાં એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે જો અપીલકર્તાની બાબતોનું વધુ સારી રીતે સંચાલન કરવામાં આવ્યું હોત અને જ્યારે કટોકટી પહોંચી હતી તે સમય પહેલાં અપીલકર્તા દ્વારા વધુ અગમચેતી દર્શાવવામાં આવી હોત, તો પિગ આયર્ન સુરક્ષિત થઈ શક્યું હોત અને છટાણી ટાળી શકાઈ હોત. આ સંજોગોમાં, ટ્રિબ્યુનલે એવું માન્યું હતું કે

છટણીને સંપૂર્ણપણે ન્યાયી ઠેરવી શકાતી નથી, અને પ્રતિવાદીઓને કાયદા દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલી રકમ કરતાં વધુ વળતર આપવામાં આવ્યું હતું.

એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે લે-ઓફ વાજબી હતું કારણ કે અપીલકર્તાને સંબંધિત સમયે કાચો માલ ઉપલબ્ધ ન હતો.કામદારોને જે રાહતનો હક હતો તે કલમ રપસી દ્વારા સૂચવવામાં આવેલી વૈધાનિક રાહત હતી.

જો છટણી એ અર્થમાં દુર્ભાવનાપૂર્ણ છે કે નોકરીદાતાએ ઇરાદાપૂર્વક અને દુર્ભાવનાપૂર્ણ રીતે એવી પરિસ્થિતિ ઉભી કરી છે કે જ્યાં છટણી જરૂરી બને છે, તો તે છટણી નથી જે ન્યાયી કલમ ર(કેકેકે) માં અને કલમ રપ સી હેઠળ આપવામાં આવેલી રાહત એ એકમાત્ર રાહત નથી કે જેના માટે કામદારો હકદાર છે.લે-ઓફ જાહેર કરવામાં એમ્પ્લોયરની દુર્ભાવનાઓનો ખરેખર અર્થ એ છે કે કાયદામાં કોઈ લે-ઓફ થયું નથી અને લે-ઓફ જાહેર કરવામાં એમ્પ્લોયરની દુર્ભાવના અંગેના તારણો લે-ઓફને કલમ ર(કેકેકે) ની વ્યાખ્યામાંથી બહાર કાઢે છે.જો કામદારોને ભોગ બનાવવા માટે અથવા કેટલાક અન્ય હેતુઓ માટે છટણી જાહેર કરવામાં આવે, તો તે જ સ્થિતિમાં.

દીવાની અપીલીય હક્કમત : સિવિલ અપીલ નંબર ૩૧૫/૧૯૬૧.

ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ બિહારના સંદર્ભ નંબર ૪/૧૯૬૦ ના ૨૯ ડિસેમ્બર, ૧૯૬૦ ના ચુકાદા સામે વિશેષ રજા દ્વારા અપીલ.

અપીલકર્તાઓ માટે સી. કે. દફતરી, ભારતના સોલિસિટર જનરલ.અને સરદાર બહાદુર.

પ્રતિવાદીઓ માટે બી. પી. મહેશ્વરી.

૯ માર્ચ, ૧૯૬૨. અદાલતનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ ગજેન્દ્રગડકરે આપ્યો હતો.

વિશેષ રજા દ્વારા આ અપીલ ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ, પટણા દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશ સામે નિર્દેશિત કરવામાં આવી છે, જેમાં અપીલકર્તા, ટાટાનગર ફાઉન્ડ્રી કંપનીને, પ્રતિવાદીઓ, તેના કામદારોને, તેમને ૧૫/૧૨/૧૯૫૯ થી ૧૩ થતા ૪૫ દિવસના સમયગાળા માટે છૂટા કરવા બદલ વળતર તરીકે એકીકૃત વેતનના ૭૫ ટકા ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે.તે સામાન્ય આધાર છે કે અપીલકર્તાએ પ્રતિવાદીઓને ઉપરોક્ત સમયગાળા માટે છૂટા કર્યા હતા.અપીલકર્તાનો કેસ એ હતો કે તેણે ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ (નંબર ૧૪/૧૯૪૭) ની કલમ ૨૫સી (ત્યારબાદ અધિનિયમ તરીકે ઓળખાય છે)

દ્વારા સૂચવ્યા મુજબ પ્રતિવાદીઓને ઉપરોક્ત છટણી માટે વૈધાનિક વળતર ચૂકવ્યું હતું.જોકે, પ્રતિવાદીઓએ દલીલ કરી હતી કે છટણી વાજબી ન હતી અને તેથી અપીલકર્તા દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ વૈધાનિક વળતર ન્યાયના ઉદ્દેશોને સંતોષતું ન હતું.તે પક્ષો વચ્ચેનો આ વિવાદ હતો જેને બિહાર સરકાર દ્વારા ૯/૦૨/૧૯૬૦ પર ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલને ચુકાદા માટે મોકલવામાં આવ્યો હતો.આ સંદર્ભ પર, ટ્રિબ્યુનલે ચુકાદો આપ્યો છે કે "છટણીને સંપૂર્ણપણે ન્યાયી ઠેરવી શકાતી નથી".તેથી જ તેણે પ્રતિવાદીઓને તે વતી વૈધાનિક રીતે નક્કી કરેલી રકમ કરતાં વધુ વળતર આપ્યું છે.અપીલકર્તા દલીલ કરે છે કે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આ રીતે આપવામાં આવેલ ચુકાદો કાયદાની વિરુદ્ધ છે.

અપીલકર્તા દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલોના ગુણદોષો સાથે વ્યવહાર કરતા પહેલા, કેટલાક સુસંગત તથ્યો જણાવવા જરૂરી રહેશે જે છટણી તરફ દોરી ગયા.અપીલકર્તા એક પબ્લિક લિમિટેડ કંપની છે અને તેની ફેક્ટરી જમશેદપુરમાં છે.તે આ ફેક્ટરીમાં કાસ્ટ આયર્ન સ્લીપર્સ, પાઈપો, જનરલ એન્જિનિયરિંગ કાર્સિંગ અને નોન-ફેરસ કાર્સિંગનું ઉત્પાદન કરે છે.સ્લીપર્સના ઉત્પાદન માટે મુખ્યત્વે જરૂરી કાચો માલ પિગ-આયર્ન, કોક, ચૂનાના પથ્થરો અને માઉડિંગ રેતી છે.રેલવે બોર્ડ સ્લીપર્સનો એકમાત્ર ખરીદદાર છે અને તેથી, સ્લીપર્સનું ઉત્પાદન માત્ર ઉપરોક્ત બોર્ડ પાસેથી ધિરાણકર્તાઓ પાસેથી ઓર્ડરની પ્રાપ્તિ પર કરવામાં આવે છે, અન્યથા નહીં.કાચા માલની ખરીદી માટેની સામાન્ય પ્રક્રિયા

એ હતી કે રેલવે બોર્ડ પાસેથી આદેશ પ્રાપ્ત થયા પછી, અપીલકર્તાએ ભારત સરકારના આયર્ન એન્ડ સ્ટીલ કંટ્રોલરને પિગ-આયર્નની તેની જરૂરિયાત રજૂ કરી હતી, જે ટાટા આયર્ન એન્ડ સ્ટીલ કંપની લિમિટેડ અને ઇન્ડિયન આયર્ન એન્ડ સ્ટીલ કંપની લિમિટેડ જેવા વિવિધ ઉત્પાદકોને ઉપરોક્ત કોમોડિટી માટેનો જથ્થો ફાળવે છે. અગાઉ, પિગ આયર્નનો પુરવઠો ઉપરોક્ત બે કંપનીઓમાંથી અપીલકર્તાને આવતો હતો અને અપીલકર્તા ટાટા આયર્ન એન્ડ સ્ટીલ કંપની લિમિટેડને તેના દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવેલા પિગ આયર્ન માટે રોકડ ચૂકવતા હતા અને ઇન્ડિયન આયર્ન એન્ડ સ્ટીલને લેટર ઓફ ક્રેડિટ દ્વારા સ્ટીલ કંપની લિમિટેડ જેના પર ઉક્ત કંપની તેના દ્વારા બનાવેલ કાચો માલ પૂરો પાડતી હતી. ૧૯૫૯માં, બંને કંપનીઓએ નિયંત્રક દ્વારા તે વતી આદેશ જારી કરવામાં આવ્યો હોવા છતાં પિગ-આયર્નનો પુરવઠો બંધ કરી દીધો હતો અને તેમણે અપીલકર્તાને પત્ર લખીને સૂચવ્યું હતું કે અપીલકર્તાએ નિયંત્રકને તેમનો ઓર્ડર રદ કરવા અને અન્ય કેટલાક સપ્લાયરો સાથે તેને મૂકવા વિનંતી કરવી જોઈએ. ઉપરોક્ત કંપનીઓ અને અપીલકર્તા વચ્ચે પત્રવ્યવહાર થયો અને અંતે નવેમ્બર, ૧૯૫૯માં અપીલકર્તાને ઉપરોક્ત કંપનીઓ દ્વારા જાણ કરવામાં આવી કે તેઓ તેની કાચા માલની જરૂરિયાતો પૂરી પાડી શકતા નથી.

જૂન, ૧૯૫૯માં, મિલાઈ સ્ટીલ વર્ક્સે અપીલકર્તાને સંબોધતા પિગ આયર્નનો તેમનો પ્રથમ જથ્થો મોકલ્યો હતો. ઓગસ્ટ, ૧૯૫૯માં, ઉપરોક્ત

કામો અપીલકર્તાને પિગ આયર્નના કેટલાક વેગન મોકલ્યા હતા, પરંતુ માલના ૨૦ વેગનમાંથી ૧૪ સંપૂર્ણપણે ખોવાઈ ગયા હતા અને બાકીના ખોટી રીતે પહોંચાડવામાં આવ્યા હતા અને ત્યારબાદ ગોમોમાં ક્યાંક અને કેટલાક ટાટાનગરમાં મળી આવ્યા હતા અને તેઓ ક્યારેય સમયસર અપીલકર્તા સુધી પહોંચ્યા ન હતા..

મે, ૧૯૫૯માં, અપીલકર્તાએ ભિલાઈ સ્ટીલ વર્ક્સ માટે રૂપિયા ૧,૦૦,૦૦૦ ની રકમ માટે લેટર ઓફ ક્રેડિટની વ્યવસ્થા કરી હતી. ઓગસ્ટમાં, ૪૪૦ ટનનો પુરવઠો હતો અને સપ્ટેમ્બરમાં, આશરે ૨૦ થી ૨૧ ટનની હદ સુધી પિગ આયર્ન ધરાવતા ૩૬ વેગનનો પુરવઠો થયો હતો. કુલ મળીને, આ પછીનો પુરવઠો લગભગ ૭૬૦ ટન હતો. પછીના બે મહિનામાં ભિલાઈ તરફથી કોઈ પુરવઠો મળ્યો ન હતો. અપીલકર્તાએ ભિલાઈ સ્ટીલ વર્ક્સ માટે જે લેટર ઓફ ક્રેડિટ ખોલ્યું હતું તે ફરતું રહ્યું હતું, જેના પરિણામે એક વ્યવહાર પૂર્ણ થતાં જ ઉપરોક્ત પત્ર અનુગામી વ્યવહાર માટે તૈયાર થઈ ગયો હતો. આ ફરતા પત્રની અસર એ હતી કે ૧,૦૦,૦૦૦/- ની ક્રેડિટની કિંમત હંમેશાં બાકી રહી હતી. આ ફરતું પત્ર હોવા છતાં, ભિલાઈ સ્ટીલ વર્ક્સ ઓક્ટોબર અને નવેમ્બર બે મહિનામાં પિગ આયર્નનો પુરવઠો પૂરો પાડવામાં નિષ્ફળ રહ્યું હતું. અપીલકર્તાએ વર્ક્સને યાદ અપાવ્યું હતું કે તેમની પાસેથી પિગ આયર્નનો કોઈ પુરવઠો મળ્યો ન હતો અને તેમ છતાં ૨૭/૦૭/૧૯૫૯ પછી વર્ક્સ તરફથી પિગ આયર્ન મોકલવાની કોઈ સલાહ મળી ન હતી, ઓગસ્ટ અને સપ્ટેમ્બરમાં મોકલવામાં આવેલા ૨૦

વેગન પણ ફેક્ટરીમાં આવ્યા ન હતા.પાછળથી જાણવા મળ્યું કે આ વેગનને કે. પી. ડોક્સ અને અન્ય કેટલાક સ્થળોએ પહોંચાડવામાં આવ્યા હતા.

રાઉરકેલાથી પિગ આયર્નના પુરવઠાના સંદર્ભમાં અપીલકર્તાએ રોકડ ધોરણે નાણાંની વ્યવસ્થા કરી હતી.હકીકતમાં, ઓગસ્ટ અને ડિસેમ્બરની વચ્ચે રાઉરકેલા સ્ટીલ વર્ક્સને કુલ રૂ. ૧,૭૫,૦૦૦ એડવાન્સ આપવામાં આવ્યા હતા.અપીલકર્તાને આશરે રૂ. ૧,૬૪,૦૦૦ ની કિંમતના પિગ આયર્નનો પુરવઠો મળ્યો હતો, પરંતુ ૧૧,૦૦૦ રૂપિયાની બાકી રકમ હજુ બાકી હતી.રોકડ એડવાન્સિસ ઉપરાંત, અપીલકર્તાએ નવેમ્બર, ૧૯૫૯માં ઉપરોક્ત કામોમાંથી સ્ટીલની ખરીદી માટે ધિરાણ માટે ₹ ૧,૦૦,૦૦૦ નું લેટર ઓફ ક્રેડિટ પણ ખોલ્યું હતું.

૧૯૫૯ની શરૂઆતમાં, ટિસ્કોએ અપીલકર્તાને જાણ કરી હતી કે તેને ખેદ છે કે તે માટે કંપનીની જરૂરિયાતો નિયમિતપણે પૂરી પાડવી શક્ય નહીં બને, જ્યારે કે આઈઆઈએસસીઓ તરફથી પુરવઠાના સંદર્ભમાં સ્થિતિ હજુ પણ ખરાબ હતી.

અપીલકર્તાએ તેના કર્મચારીઓ અને સહાયક શ્રમ કમિશનરને સમયાંતરે આ કમનસીબ ઘટનાઓ વિશે સંપૂર્ણ માહિતી આપી હતી.સહાયક શ્રમ કમિશનર

અને પ્રતિવાદીઓના સંઘના પ્રમુખ શ્રી જહોન બંનેએ કાચા માલને સુરક્ષિત કરવામાં અપીલકર્તાને મદદ કરવા માટે સરકારને ખસેડીને તેઓ જે કરી શકતા હતા તે કર્યું.તેમ છતાં, જ્યારે પરિસ્થિતિમાં કોઈ સુધારાના સંકેતો દેખાતા ન હતા અને અપીલકર્તાને જાણવા મળ્યું કે તેની ફાઉન્ડ્રી સ્લીપર્સનું ઉત્પાદન કરી શકે તેવો કોઈ કાચો માલ ઉપલબ્ધ નથી, ત્યારે તેણે ૧૫/૧૨/૧૯૫૯ પર નોટિસ જારી કરી અને સ્લીપર ફેક્ટરીના કામદારોને છૂટા કરી દીધા.આ છટાણી ૧૧ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૬૦ સુધી ચાલુ રહી અને ૧૨/૦૯/૧૯૬૦ થી, અપીલકર્તાએ સ્લીપર ફાઉન્ડ્રી વિભાગ બંધ કરી દીધો અને છટાણીની સૂચના જારી કરી.ત્યારબાદ, છટાણી કરાચેલા કામદારોને છટાણીનું વળતર યોગ્ય રીતે ચૂકવવામાં આવ્યું હતું.તે, ટૂંકમાં, છટાણીની પૃષ્ઠભૂમિ છે, જેની માન્યતાએ વર્તમાન સંદર્ભનો વિષય બનાવ્યો હતો.

એવું લાગે છે કે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પ્રતિવાદીઓ દ્વારા વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે અપીલકર્તાએ ઇરાદાપૂર્વક એવી પરિસ્થિતિ ઉભી કરી હતી જેના કારણે સ્લીપર્સ માટેના સંબંધિત આદેશોને તેની બેલુર ફેક્ટરીમાં વાળવા માટે છૂટા કરવામાં આવ્યા હતા.દલીલ એ હતી કે બેલુર ખાતે, અપીલકર્તા કરાર મજૂરની મદદથી સસ્તી કિંમતે તેનું કામ કરાવે છે.હવે, જો આ દલીલ સ્થાપિત થઈ હોત, તો તે સ્પષ્ટપણે અપીલકર્તાનો દુર્ભાવનાપૂર્ણ કેસ હોત અને વધારાના વળતર માટેનો દાવો વાજબી ઠેરવવામાં આવ્યો હોત.પરંતુ ટ્રિબ્યુનલે આ

દલીલને નકારી કાઢી હતી અને એવું માન્યું હતું કે અપીલકર્તાના આવા દુર્ભાવનાપૂર્ણ ઇરાદાને સાબિત કરવા માટે કોઈ પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા નથી.

ઉત્તરદાતાઓ દ્વારા એવી પણ વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે પિગ આયર્નની ગેરહાજરીમાં પણ સ્લીપર્સનું ઉત્પાદન થઈ શકે છે.અવેજીનો ઉપયોગ કરીને આગળ વધારવામાં આવ્યું હતું, અને આ કેસના સમર્થનમાં, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા ચાર સાક્ષીઓની તપાસ કરવામાં આવી હતી.ટ્રિબ્યુનલે આ કેસ પણ ફગાવી દીધો છે.તેમાં જાણવા મળ્યું છે કે ચાર સાક્ષીઓ દ્વારા આપવામાં આવેલા પુરાવા અવિશ્વસનીય અને અસંતોષકારક હતા અને આ મુદ્દા પર કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં જનરલ મેનેજર દ્વારા આપવામાં આવેલું નિવેદન એ બતાવવા માટે પૂરતું હતું કે પિગ આયર્નની ગેરહાજરીમાં, સ્કેપ આયર્ન અને ટીનથી કાર્સ્ટિંગ કરી શકાતી ન હતી.હકીકતમાં, જનરલ મેનેજરે સ્પષ્ટ રીતે જણાવ્યું હતું કે અપીલકર્તાએ કોઈપણ સમયે પિગ આયર્ન વિના કોઈ સ્લીપરને કિનારે રાખ્યો ન હતો.આમ, પ્રતિવાદીઓ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી વૈકલ્પિક અરજી સૂચવે છે કે જો અપીલકર્તા ઈચ્છતો હોત, તો તે તેના કામદારોને છૂટા કરવાનું ટાળી શક્યો હોત, જેને પણ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા નકારી કાઢવામાં આવી છે.

જો કે, અમે ટ્રિબ્યુનલ એ અભિપ્રાય લેવા તરફ વળ્યા હતા કે જો વ્યવસ્થાપનને વધુ પૂર્વનિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું હોત, તો તે કમનસીબ

સ્થિતિને ટાળી શક્યું હોત જેનો તેને સંબંધિત સમયે સામનો કરવો પડ્યો હતો અને કારણ કે ટ્રિબ્યુનલને લાગ્યું હતું કે સંબંધિત સમયે અપીલકર્તાને જે પરિસ્થિતિનો સામનો કરવો પડ્યો હતો તે અંશતઃ તેની બેદરકારીને કારણે હતો, તે અંતિમ નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યો હતો કે છટણી સંપૂર્ણપણે ન્યાયી ન હતી. ટ્રિબ્યુનલનો મત એવો જણાય છે કે જો અપીલકર્તા દ્વારા વાજબી કાળજી લેવામાં આવી હોત, તો પરિસ્થિતિને ટાળી શકાઈ હોત. તે તેના તારણનો આ ભાગ છે જે અપીલકર્તા દ્વારા અમારી સમક્ષ ગંભીર રીતે વિવાદિત છે.

કલમ ૨(કેકેકે) હેઠળ, "લે-ઓફ" નો અર્થ થાય છે, અન્ય બાબતોની સાથે, કાચા માલની અછતને કારણે નોકરીદાતાની નિષ્ફળતા અથવા અસમર્થતા, જે કામદારનું નામ તેની ઔદ્યોગિક સંસ્થાના મસ્ટર રોલ પર છે અને જેને નોકરીમાંથી કાઢી મૂકવામાં આવ્યો નથી. આપણે પહેલેથી જ જોયું છે તેમ, તેમાં કોઈ શંકા નથી કે અપીલકર્તાને સંબંધિત સમયે કાચો માલ ઉપલબ્ધ ન હતો અને તેથી છટણી જે વર્તમાન વિવાદનો વિષય છે તે વ્યાખ્યા દ્વારા નિર્ધારિત પરીક્ષણને સંતોષે છે. કલમ ૨પસી વળતર માટે છૂટા કરાયેલા કામદારોના અધિકારની જોગવાઈ કરે છે, અને તે સામાન્ય આધાર છે કે તેમાં નિર્ધારિત કુલ મૂળભૂત વેતન અને મોંઘવારી ભથ્થાના ૫૦ ટકા જેટલું વળતર અપીલકર્તા દ્વારા પ્રતિવાદીઓને ચૂકવવામાં આવ્યું છે. ટ્રિબ્યુનલને મોકલવામાં આવેલો મુદ્દો એ હતો કે કામદારોને છૂટા કરવાની વ્યવસ્થાપનની કાર્યવાહી વાજબી હતી કે કેમ. જો

નહીં, તો પ્રતિવાદીઓને કઈ રાહતનો અધિકાર હતો-બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, સંદર્ભ દર્શાવે છે કે તે માત્ર ૪૪ ટ્રિબ્યુનલ એવા નિષ્કર્ષ પર આવ્યું હતું કે છટણી વાજબી ન હતી કે પ્રતિવાદીઓને શું વધારાનું વળતર ચૂકવવું જોઈએ તે અંગે વિચારણા કરવાનો પ્રશ્ન ઊભો થઈ શકે છે.જો છટણી વાજબી છે અને તે કલમ ૨(કેકેકે) હેઠળની વ્યાખ્યાની જરૂરિયાતોને સંતોષે છે, તો કલમ ૨પસી દ્વારા નિર્ધારિત વૈધાનિક બળવાખોર એ એકમાત્ર રાહત છે જેના માટે કામદારો હકદાર છે. આ સ્થિતિ અંગે કોઈ શંકા કે વિવાદ નથી.

તે પણ વિવાદમાં નથી કે જો છટણી એ અર્થમાં દુર્ભાવનાપૂર્ણ છે કે નોકરીદાતાએ ઇરાદાપૂર્વક અને દુર્ભાવનાપૂર્ણ રીતે એવી પરિસ્થિતિ ઊભી કરી છે કે જ્યાં છટણી જરૂરી બની ગઈ હોય, તો તે છટણી નહીં હોય જે કલમ (કેકેકે) હેઠળ ન્યાયી છે અને કલમ ૨પ સી હેઠળ કામદારોને આપવામાં આવેલી રાહત એ એકમાત્ર રાહત નહીં હોય જેના તેઓ હકદાર છે, નોકરીદાતાએ છટણી જાહેર કરવાનો ખરેખર અર્થ એ છે કે વ્યાખ્યા દ્વારા વિચાર્યા મુજબ કોઈ છટણી, કાયદામાં થઈ નથી અને તેથી, છટણી અંગેના દુર્ભાવનાપૂર્ણ તારણો નોકરીદાતા લે-ઓફ જાહેર કરવામાં સ્વાભાવિક રીતે લે-ઓફને કલમ ૨(કેકેકે) ની વ્યાખ્યામાંથી બહાર કાઢે છે.કલમ ૨પસી ને તેના પર લાગુ કરી શકાતી નથી જેથી કામદારોના તેમાં નિર્ધારિત વળતરના અધિકારને મર્યાદિત કરી શકાય.જો કામદારોને ભોગ બનાવવા માટે અથવા અન્ય કોઈ અન્ય હેતુ માટે છૂટા કરવાની

જાહેરાત કરવામાં આવી હોય, તો સ્થિતિ સમાન હશે.કલમ ૨(કેકેકે) દ્વારા વિચાર્યા મુજબ તે છટણી નહીં હોય.

પરંતુ જ્યારે વર્તમાન અપીલમાં આપણે જેની સાથે સંબંધિત છીએ તેના જેવી છટણી સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે, અપીલકર્તા જો વધુ મહેનતુ, વધુ સાવચેત અથવા વધુ દૂરદર્શી હોત તો તે છટણીને ટાળી શક્યો હોત કે કેમ તે પૂછવા માટે ટ્રિબ્યુનલ માટે તે ખુલ્લું ન હોત.તે ઉપક્રમના વ્યવસ્થાપનને લગતી બાબત છે અને જ્યાં સુધી દુર્ભાવનાપૂર્ણ આરોપ મૂકવામાં ન આવે અથવા સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી, એવું માનવું મુશ્કેલ હશે કે ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ પાસે નોકરીદાતાના વ્યવસ્થાપનના કાર્યો પર ચુકાદામાં બેસવાનો અને વધુ વિવેકપૂર્ણ વ્યવસ્થાપન એ પરિસ્થિતિને ટાળી શક્યું હોત કે કેમ તેની તપાસ કરવાનો અધિકારક્ષેત્ર છે કે કેમ જેના કારણે છટણી થઈ હતી.ટ્રિબ્યુનલને આવા અધિકારક્ષેત્રની મંજૂરી આપવામાં સામેલ જોખમ વર્તમાન ચુકાદા દ્વારા જ સ્પષ્ટ થાય છે.ટ્રિબ્યુનલને જાણવા મળ્યું છે કે અપીલકર્તા સંબંધિત સમયે નાણાકીય મુશ્કેલીમાં હતો; તેને જાણવા મળ્યું છે કે અપીલકર્તા કોઈ દુર્ભાવનાપૂર્ણ ઇરાદાથી પ્રેરિત ન હતો:તે એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યું છે કે છટણી કોઈ અન્ય હેતુના પરિણામે થઈ ન હતી, અને તેમ છતાં આખરે તે નિષ્કર્ષ પર આવી ગયું છે કે તે અપીલકર્તાની બાબતોનું વધુ સારી રીતે સંચાલન કરવામાં આવ્યું હતું અને અપીલકર્તા દ્વારા વધુ દૂરદર્શિતા દર્શાવવામાં આવી હતી જ્યારે કટોકટી પહોંચી

હતી તે પહેલાં, પિગ આયર્ન સુરક્ષિત કરી શકાયું હોત અને છટણી ટાળી શકાઈ હોત.આ તારણ રેકૉર્ડ પરના કોઈ પુરાવા દ્વારા બહાર આવ્યું હોય તેવું લાગતું નથી તે હકીકત ઉપરાંત, અમને એવું લાગે છે કે ટ્રિબ્યુનલ એ નક્કી કરવાના પ્રયાસમાં તેના અધિકારક્ષેત્રને વટાવી ગયું છે કે શું વધુ સારું સંચાલન કટોકટીને ટાળી શક્યું હોત.તેમાં કોઈ શંકા નથી કે અપીલકર્તા વિવેકપૂર્ણ રીતે બાબતોનું સંચાલન કરે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે, પરંતુ અમારું માનવું છે કે જો નોકરીદાતા એવી પરિસ્થિતિનો સામનો કરી રહ્યો હોય કે જેમાં કાચા માલના અભાવને કારણે તેણે તેના કામદારોને છૂટા કરવા પડે, તો તેણે વ્યવસ્થાપનની વિવેકબુદ્ધિ અને મુશ્કેલીઓની અપેક્ષા રાખવામાં અને ટાળવામાં તેના દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલા પૂર્વ-વિચાર વિશે ઔદ્યોગિક ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તપાસ માટે રજૂ કરવું જરૂરી છે.તેથી જ અમે તપાસ શરૂ કરવા વિશે વિચારીએ છીએ કે શું અપીલકર્તાએ તેની બાબતોનું સંચાલન કરવામાં પૂરતી અગમચેતી દર્શાવી હતી કે કેમ, ટ્રિબ્યુનલે તેના અધિકારક્ષેત્રને વટાવી દીધું છે.આ ઉપરાંત, જેમ આપણે સૂચવ્યું છે તેમ, બેદરકારીના પ્રશ્ન પરના તેના તારણોને રેકૉર્ડ પરના કોઈ પુરાવા અથવા કેસની સંભાવનાઓ દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવતું નથી.તે સંબંધમાં, તે નોંધપાત્ર છે કે ત્યારબાદ સંબંધિત વિભાગને બંધ કરી દેવામાં આવ્યો છે અને છટણી કરાયેલા કામદારોને તેમના કારણે છટણીનું વળતર ચૂકવવામાં આવ્યું છે.

પરિણામ એ આવે છે કે, અપીલ સફળ થાય છે અને એકત્રિત વેતનના ૭૫ ટકાના વળતરની ચુકવણી માટે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આદેશને રદ કરવામાં આવે છે.ખર્ચ અંગે કોઈ ઓર્ડર નહીં હોય.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.